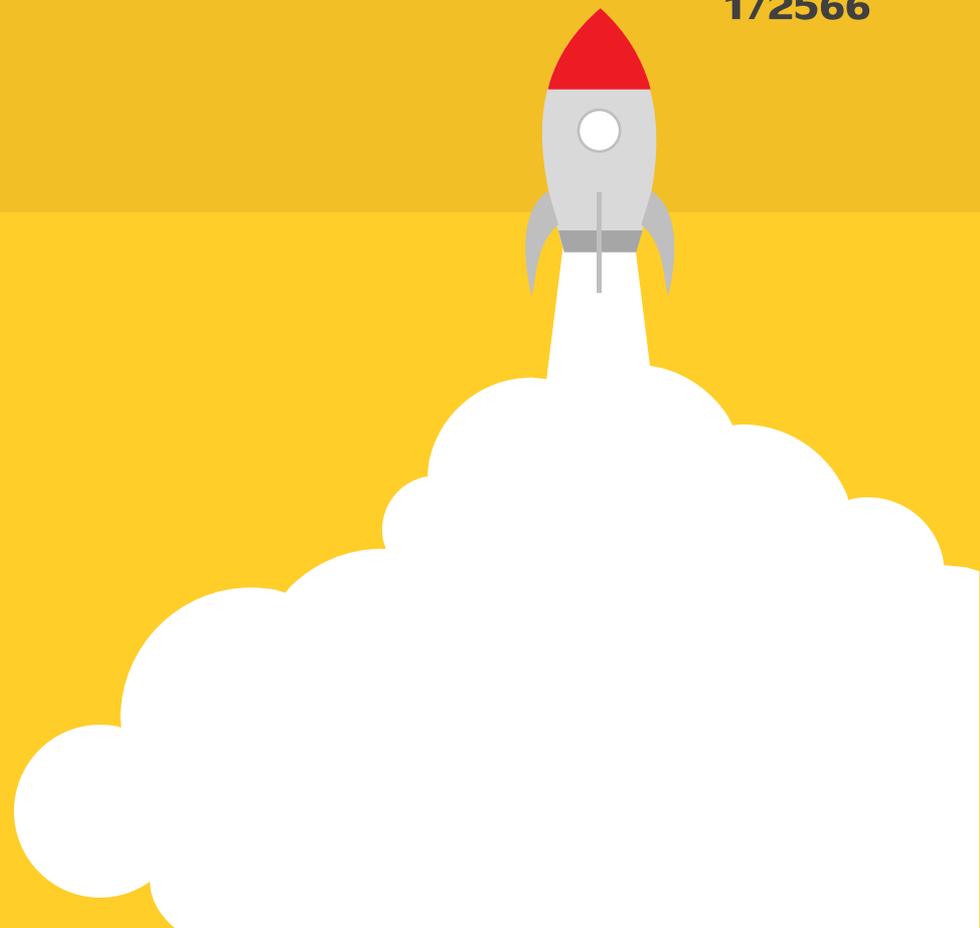

**หน่วยที่ 7 สารสำคัญของเนื้อหา
สังคมศึกษาตามหลักสูตร
SOC3302 วิชาวิทยาการสังคมศึกษา**

ประเภทเนื้อหาความรู้

04

ความรู้ที่เป็นทฤษฎี (theory)

ความรู้ที่สรุปเป็นความคิดรวบยอดหรือหลักการและได้รับการทดสอบจนเชื่อมั่นได้แล้ว

03

ความรู้ที่เป็นความคิดรวบยอดหรือหลักการ (generalization/principle)

แนวคิดสรุป/กฎเกณฑ์หลักการที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์ตั้งแต่สองอย่างขึ้นไป

02

ความรู้ที่เป็นมโนทัศน์ (conceptual knowledge)

แนวคิดที่สรุปรวบยอดได้จากข้อเท็จจริงที่แสดงถึงความเข้าใจต่อปรากฏการณ์ที่เป็นข้อเท็จจริง

01

ความรู้ที่เป็นข้อเท็จจริง (factual knowledge)

มีลักษณะเป็นข้อมูลเบื้องต้น ข้อมูลดิบ มักแสดงเป็นข้อความธรรมดา ตัวเลข หรือแผนภูมิ

ข้อเท็จจริง
(facts)

พลเมืองหมายถึงบุคคลที่มีสิทธิ
และหน้าที่ในฐานะประชาชน
ของประเทศใดประเทศหนึ่ง

หลักการพื้นฐานของความเป็น
พลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตย คือ
(1) เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (2)
เคารพสิทธิ เสรีภาพ และกฎกติกาของ
สังคม และ (3) รับผิดชอบต่อตนเอง
ผู้อื่น สังคม และประเทศชาติ

ประเทศไทยปกครองระบอบ
ประชาธิปไตยอันมี
พระมหากษัตริย์เป็นประมุข

มโนทัศน์
(concepts)

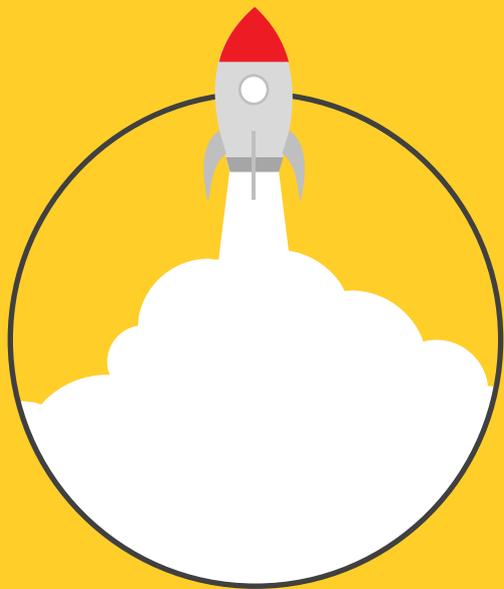
ความเป็นพลเมืองดีตามวิถี
ประชาธิปไตย

ระบอบการเมืองการปกครอง
ของไทย

ความคิดรวบยอด/
หลักการ
(generalization/
principle)

คนไทยทุกคนต้องปฏิบัติตนเป็น
พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

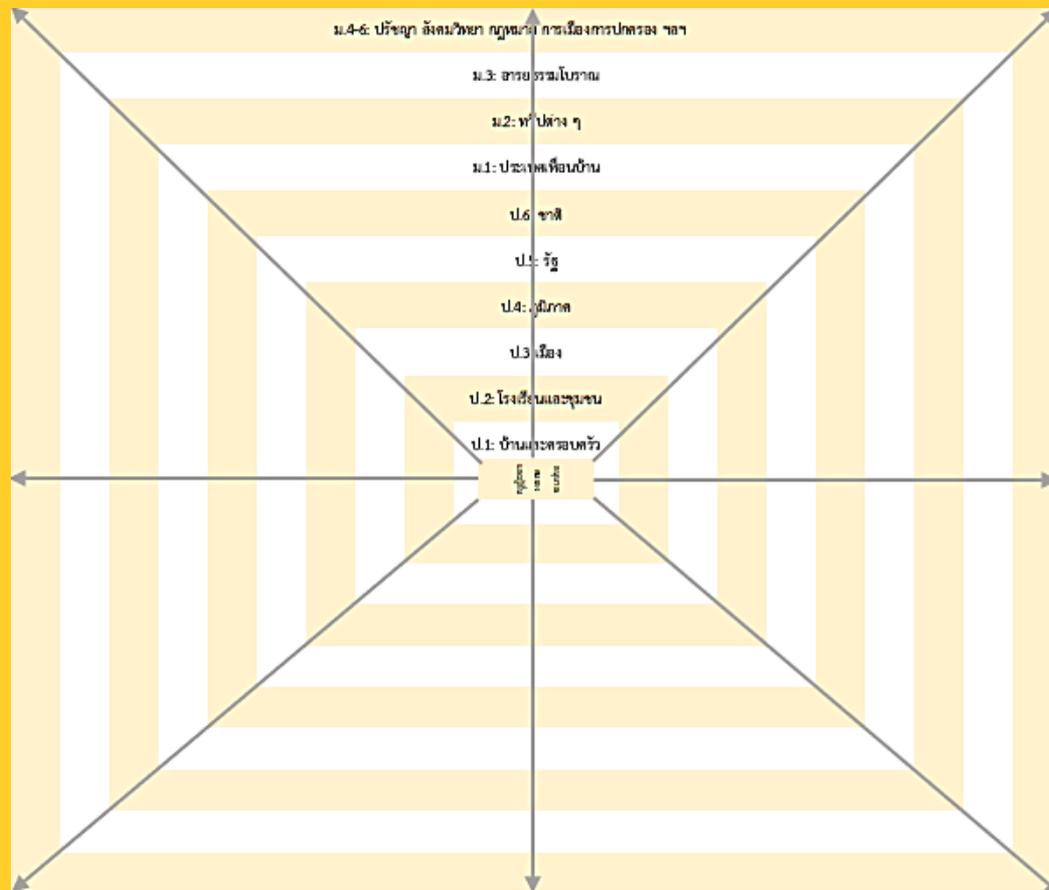
เนื้อหาสังคมศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางฯ

- โครงสร้างหลักสูตรสังคมศึกษาของไทย

โดยทั่วไปหลักสูตรสังคมศึกษาระดับชั้น เปิดโลกทัศน์ให้กว้างขึ้น

(widening horizons approach)

เริ่มต้นจากระดับชั้นเล็ก ๆ แล้วขยายออกไป
ด้านนอกเป็นศูนย์กลางเมื่อระดับชั้นสูงขึ้น

อีกแนวทางหนึ่งของหลักสูตรคือ **หลักสูตรเกลียว (spiral curriculum)** เป็นการเสริมสร้างหรือขยายความสำคัญในระดับที่สูงขึ้น
อย่างต่อเนื่อง จนนำไปสู่การรู้อย่างแท้จริง (**mastery learning**)

ม.4-6: ความสำคัญต่อเศรษฐกิจและสังคมประเทศ

ม.3: แก้ปัญหาท้องถิ่นตามปรัชญา

ม.2: แนวทางการผลิตในท้องถิ่น

ม.1: ความเป็นมา ความสำคัญ

เนื้อหาเศรษฐกิจพอเพียง

ทักษะวิชาสังคมศึกษา

(เช่น ทักษะการคิด
ตัดสินใจและแก้ปัญหา)

ระดับ

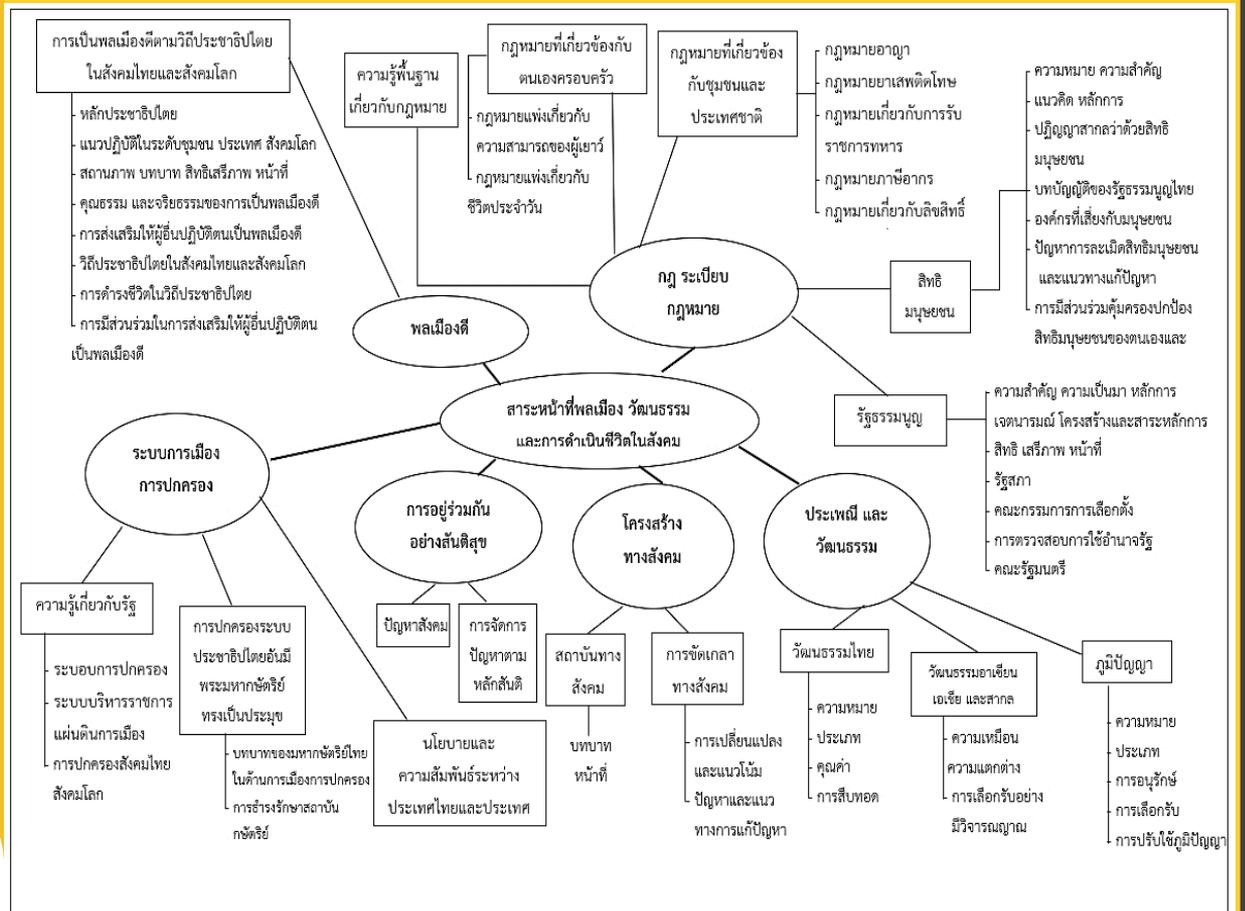

**มโนทัศน์ของเนื้อหาสังคมศึกษา
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน**

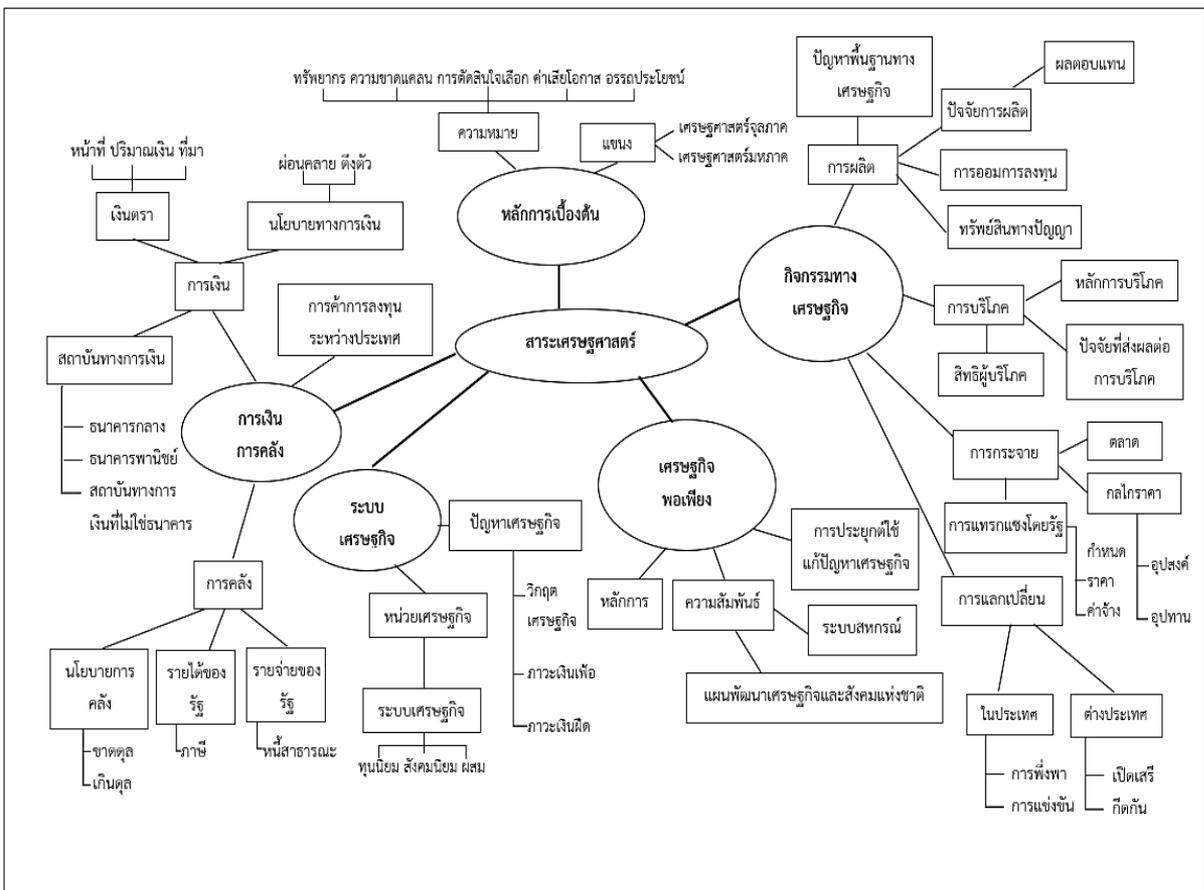
**หลักสูตรแกนกลางฯ พุทธศักราช 2551
และหลักสูตร ฉบับปรับปรุง (สาร:ภูมิศาสตร์) พ.ศ.2560
(ระดับมัธยมศึกษา)**

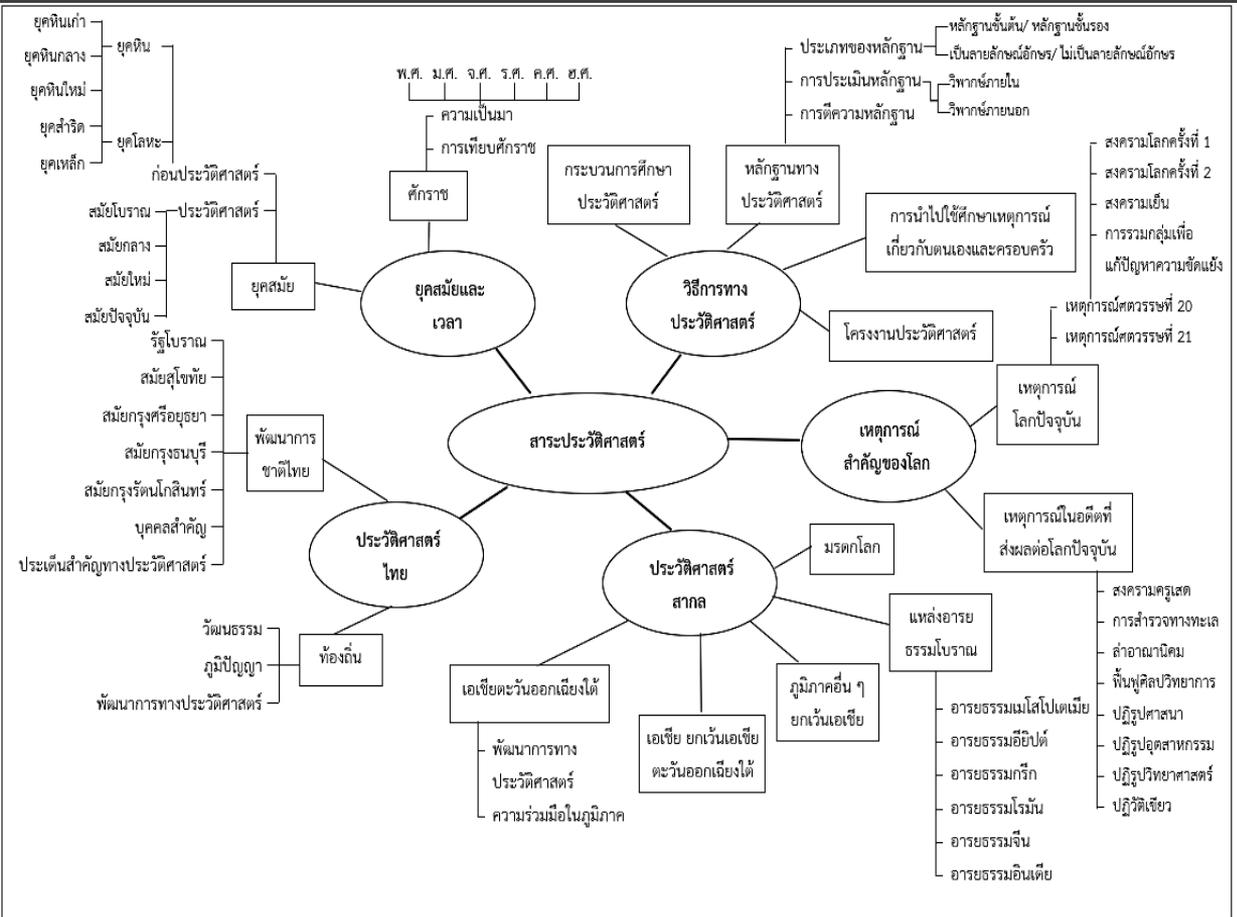
สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และ การดำเนินชีวิต

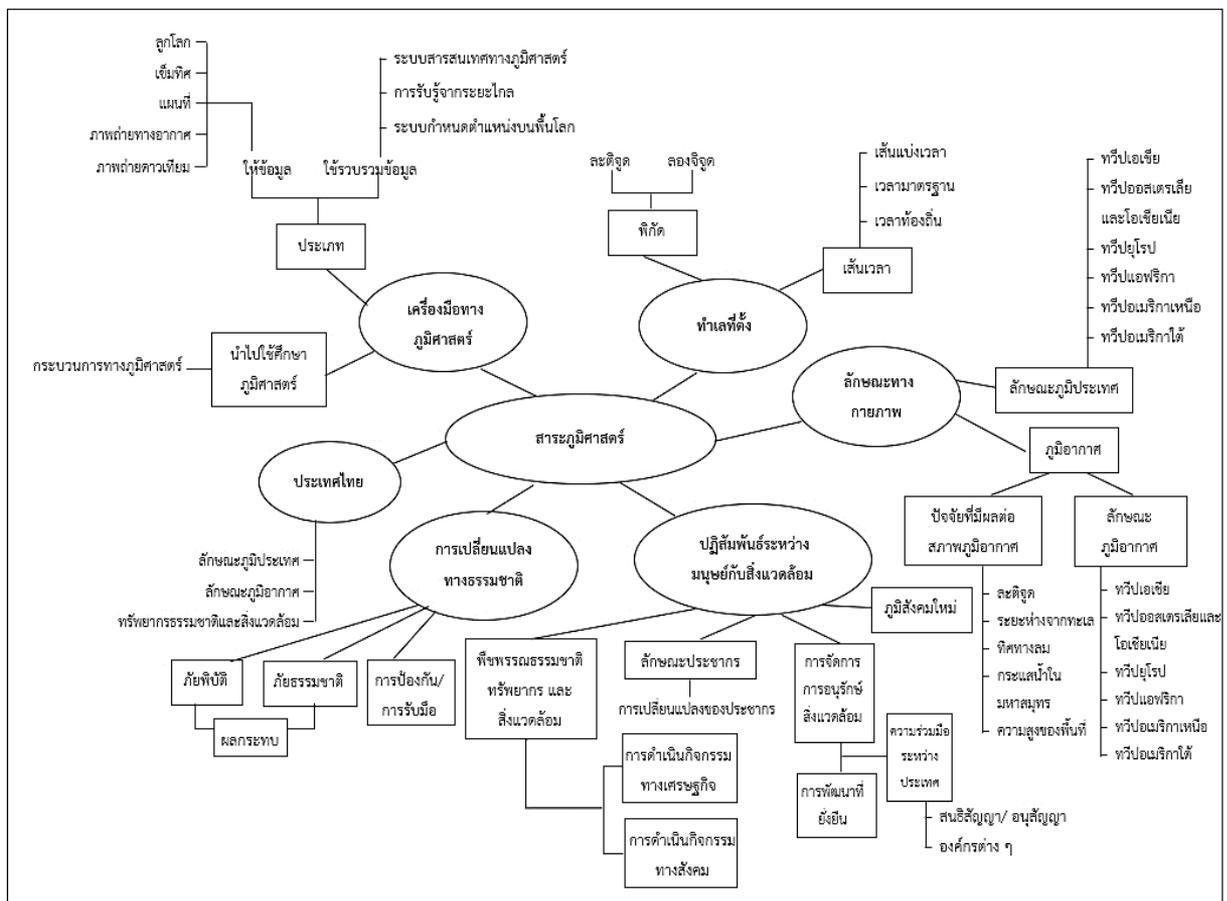
สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

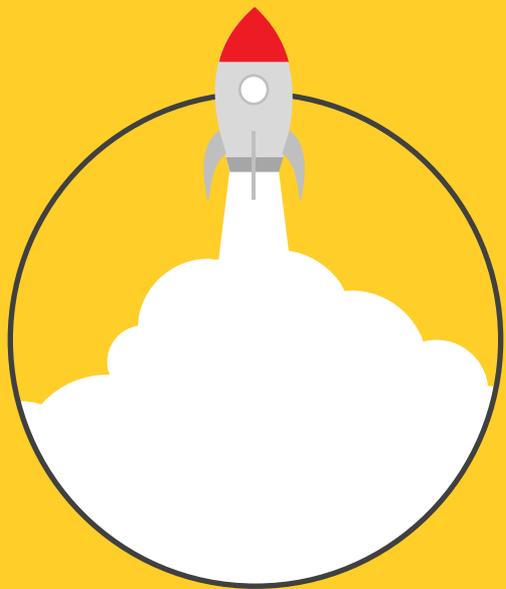

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

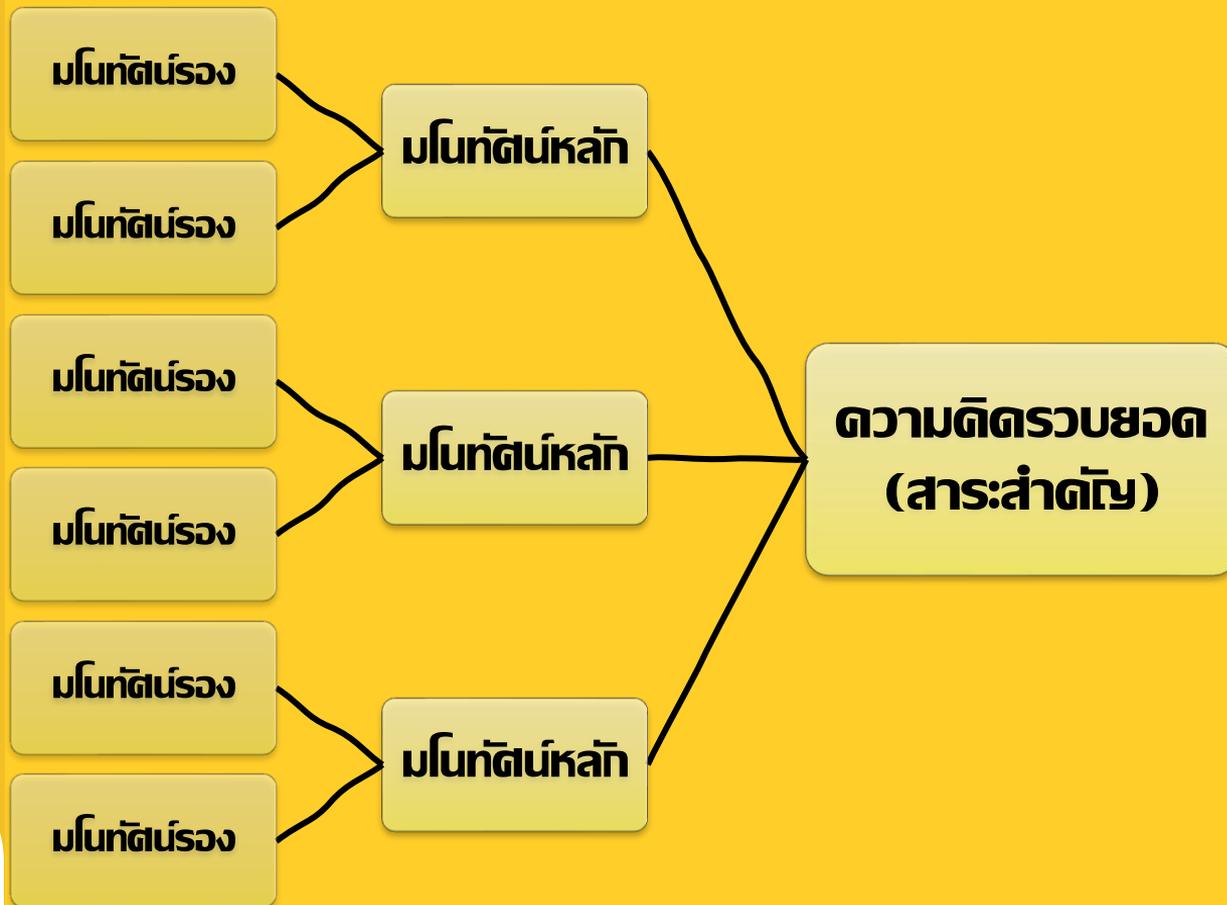
สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

**การเขียนสารสำคัญ
ใบแผนการจัดการเรียนรู้**

**การสังเคราะห์
ความดีครบหมวด
เพื่อเขียนสาระสำคัญ**

มโนทัศน์รอง

หน่วยครัวเรือน คือ ประชาชนที่เป็นผู้ผลิตและผู้บริโภค
ระดับย่อย

หน่วยธุรกิจ คือ เอกชนที่เป็นผู้ผลิตและผู้บริโภคระดับ
ใหญ่

หน่วยรัฐบาล คือ รัฐหรือส่วนงานราชการที่ดำเนินกิจกรรม
เชื่อมโยงกับหน่วยอื่น ๆ

เอกชนเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิตและมีเสรีภาพในการ
ดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ

กลไกราคาและการแข่งขันมีอิทธิพลต่อการดำเนิน
กิจกรรมทางเศรษฐกิจ

ระบบนายทุนที่ผลิตมากได้มาก ทำให้เกิดปัญหา
ทรัพยากรเสื่อมโทรมและความเหลื่อมล้ำทางสังคม

รัฐเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิต และดำเนินการเพื่อ
ประโยชน์ของประชาชนอย่างเท่าเทียม

รัฐอนุญาตให้เอกชนใช้ดำเนินการทางเศรษฐกิจ
บางส่วนแต่รัฐคอยควบคุม

การแทรกแซงกิจกรรมทางเศรษฐกิจจากรัฐทำให้
เศรษฐกิจเติบโตช้า

เอกชนเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิตและมีเสรีภาพในการ
ดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจบางอย่าง

รัฐดำเนินการทางเศรษฐกิจหรือควบคุมการดำเนิน
กิจกรรมของเอกชนบางอย่าง

มโนทัศน์หลัก

หน่วยกิจกรรมทางเศรษฐกิจ คือผู้ดำเนิน
กิจกรรมทางเศรษฐกิจ

ระบบเศรษฐกิจแบบเสรีนิยม/ทุนนิยม เป็น
ระบบที่เอกชนมีบทบาทหลักในการดำเนิน
กิจกรรมทางเศรษฐกิจ จึงมีข้อดีคือเศรษฐกิจ
จึงเติบโตรวดเร็ว แต่ข้อเสียคือทำให้เกิด
ปัญหาทรัพยากรเสื่อมโทรมและปัญหาความ
เหลื่อมล้ำทางสังคม

ระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม เป็นระบบที่
รัฐมีบทบาทหลักในการดำเนินกิจกรรมทาง
เศรษฐกิจ จึงข้อดีคือประชาชนได้รับ
ประโยชน์อย่างเท่าเทียม แต่ข้อเสียคือ
เศรษฐกิจเติบโตช้า

ระบบเศรษฐกิจแบบผสม เป็นการผสมผสาน
ระหว่างระบบเศรษฐกิจแบบเสรีนิยม/ทุน
นิยมกับระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม ทั้งรัฐ
และเอกชนต่างมีบทบาทสำคัญในการดำเนิน
กิจกรรมทางเศรษฐกิจ จึงข้อดีคือเศรษฐกิจ
เติบโตเร็วและประชาชนได้รับประโยชน์อย่าง
เท่าเทียม

ความคิดรวบยอด

ความหมาย

รูปแบบ

ข้อดีและข้อเสีย

ระบบเศรษฐกิจ คือการรวมกลุ่มของหน่วย
กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่มีบทบาทหน้าที่ทาง
เศรษฐกิจต่อกันตามรูปแบบต่าง ๆ 3 รูปแบบ
ได้แก่ ระบบเศรษฐกิจแบบเสรีนิยม/ทุนนิยม
ระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมและระบบเศรษฐกิจ
แบบผสม ซึ่งแต่ละรูปแบบนั้นมีข้อดีและข้อเสีย
แตกต่างกันไป

เรื่อง ระบบเศรษฐกิจ

หลักการสำคัญ

1. **ควรต้องศึกษาเนื้อหาของเรื่องที่จะเขียนสารสำคัญให้เข้าใจก่อน**
2. **กำหนดภาพรวมลักษณะเฉพาะของสิ่งที่เขียนสารสำคัญนี้ให้ได้**
3. **จุดประสงค์การเรียนรู้กับสารสำคัญต้องสัมพันธ์กัน**
4. **กระตือรือร้น ชัดเจน และใฝ่ใจความ เป็นเหตุเป็นผลต่อกัน**
5. **ไม่นำสารสำคัญของหน่วยการเรียนรู้มาเขียนเป็นสารสำคัญราย
ตาม**
6. **เขียนเป็นข้อความเรียง และเรื่องหนึ่ง ๆ อาจมีสารสำคัญได้หลาย
ข้อความ**

ฝึกปฏิบัติ

เขียนสาระสำคัญใน
แผนการจัดการเรียนรู้
(5 คะแนน)

1. นักศึกษาแต่ละคนทบทวนเรื่องการเขียนสาระสำคัญ
  2. เลือกตัวชีวิตที่สนใจ 1 ตัว (ไม่ซ้ำกัน)
  3. ศึกษาวบข่าวเนื้อหาจากสาร:การเรียนรู้แกนกลาง
  4. ศึกษาวัดเท็จจริงของเนื้อหา
  5. จัดทำแผนผังมโนทัศน์ สรุปพลวัตระดลลงในกระดาษ A4 โดยระบุ
มโนทัศน์รอง > มโนทัศน์หลัก > ความดีครอบคลุม (สาระสำคัญ)
  6. กำหนดเวลาทำกิจกรรม 40 นาที
- ** ให้นักศึกษาแต่ละคนส่งชิ้นงานภายในห้องเรียน พร้อมทั้งถ่ายภาพลงในอัลบั้มไลน์กลุ่มวิชา